

Dějiny staveb 2010

Slovo úvodem

O významu provádění průzkumů památek bylo na této konferenci i na stránkách odborných časopisů již řečeno mnoho. Ponechala bych proto nyní stranou význam provádění průzkumů jako takových pro vědecké poznání a ráda bych se věnovala oblasti, která je mi nejvíce blízká a tou je oblast památkové péče, respektive vztah průzkumů a památkové péče.

V jedné z úvodních statí Průzkumů památek se píše: „Památková péče, pokud má být kvalitní, by měla disponovat co nejhlubšími znalostmi o projednávané věci.“ Bez hlubšího poznání stavby nelze totiž kvalitně o ochraně památek rozhodovat. To samé platí však i o práci těch, kteří jsou do značné míry zodpovědní za zachování památkového fondu, a to jsou pracovníci památkové péče, jmenovitě památkoví architekti. Památkoví architekti mohou v průběhu oprav do určité míry ovlivnit jejich citlivost vůči památce a dopad stavebních zásahů na autenticitu památky a zachování památkových hodnot. I když má památkový architekt k dispozici elaboráty stavebně historických průzkumů a dovede s jejich pomocí správně formulovat odborná vyjádření, často je v průběhu oprav vystaven situacím, v nichž musí rychle a fundovaně rozhodnout. Právě odborná erudice včetně znalostí konstrukcí, získaná mimo jiné i prováděním průzkumů, umožňuje památkovému architektovi nejen lépe porozumět situacím během stavebních prací, správně je vyhodnotit a odborně rozhodnout, ale také vést s ostatními zúčastněnými dialog a danou věc věrohodněji obhájit. Pro smysluplnou práci památkového architekta je tak hlubší zájem o věc, směřující k provádění průzkumů operativních či stavebně

historických nebo k uměleckohistorickému bádání, velmi důležitý. Památkový architekt bývá také během oprav často jako jediný zástupce památkové péče přítomen odkrývání nálezových situací, které mohou mít pro poznání památky a jejího vývoje význam a které je třeba urychleně zdokumentovat. Bez hlubších odborných znalostí a zkušeností z provádění průzkumů pak mohou tyto situace snáze uniknout pozornosti. Záměrně se zde nechci zabývat problematikou organizace a struktury provádění průzkumů. Chtěla bych pouze poukázat na to, že provádění průzkumů je jednou z cest sebevzdělávání památkového architekta, má pro jeho práci nezpochybnitelný význam a mělo by tak být logickou součástí jeho práce. Práce památkového architekta, redukovaná na úřednické povinnosti bez hlubších odborných znalostí nemůže zcela zjevně kvalitní péči o památky zaručit. A právě k prohlubování znalostí a výměně zkušeností z průzkumů památek konference v Nečtinách významně přispívá. Konference dává prostor k prezentaci široké škály průzkumů a k setkávání odborníků širšího zaměření včetně pracovníků památkové péče. Potěšitelné je, že zájem o průzkumy neklesá. I když situace není zdaleka ideální, přece jen snad dochází k rozšíření povědomí o potřebě průzkumů jak na úrovni stavebně historických tak operativních, zachycujících mnohdy zanikající nebo krátce odkryté nálezové situace.

Eva Vyletová